

Діана Ткачук,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта Київського столичного університету ім. Бориса Грінченка

Віталіна Литвиненко, кандидатка

педагогічних наук,

доцентка кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського столичного університету ім. Бориса Грінченка

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНІК У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ У ПРОЦЕСІ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ

Розвиток мовлення дитини - це складний і багатогранний процес, який часто потребує додаткової допомоги фахівців. Під впливом травматичних подій діти, як, власне, і дорослі, завмирають, ніби заморожуються, втрачають здатність розвиватись, ані фізично, ні когнітивно, ні морально [4]. Школярі, яким доводиться жити та навчатися в надскладних умовах, потребують підтримки та допомоги засобами, що дають найвищу ефективність [5, с. 60] Одним із інноваційних підходів у логопедії є використання спеціальних іграшок, які не лише розважають дитину, а й допомагають їй оволодіти необхідними мовленнєвими навичками. Яскравим прикладом такої іграшки є логопедична рукавичка "Жираф Мотивайко".

Інклюзивна освіта охоплює неоднорідні учнівські групи (за здібностями, фізичними можливостями, походженням тощо), аби виховувати серед них відчуття приналежності та сприяти навчанню [3, с. 114]. Концепція використання ігрових технік у процесі логопедичного супроводу базується на тому, що гра – це природний спосіб пізнання світу для дитини. Коли навчання перетворюється на гру, воно стає більш приємним і ефективним. Іграшка допомагає створити позитивну емоційну атмосферу на заняттях, зменшити тривожність і підвищити мотивацію дитини.

Жираф Мотивайко - це не просто іграшка, а цілий інструмент для логопеда. Яскравий дизайн, рухомі частини та можливість змінювати вираз обличчя роблять жирафа привабливим для дітей різного віку. Рукавичка надягається на руку логопеда, завдяки чому він може безпосередньо

взаємодіяти з дитиною, показуючи артикуляційні рухи, імітуючи звуки та інтонації. Крім яскравого дизайну, важлива деталізація обличчя жирафа. Великі очі, чубчик, язичок допомагають створити більш живий образ і залучити увагу дитини.

За допомогою Жирафа Мотивайка можна вирішувати різноманітні логопедичні завдання: автоматизувати звуки, розвивати мовленнєве дихання, формувати граматичні конструкції, розширювати словниковий запас. Наприклад, жираф може розповідати казки, задавати запитання, грати в ігри, що сприяє розвитку діалогічного мовлення. А завдяки різноманітним іграшкам і аксесуарам, які можна прикріпити до рукавички, логопед може створювати різноманітні ігрові ситуації, що робить заняття цікавішими і різноманітнішими. Перевагою конструкції рукавички є відкриваючи ротик і рухливий язичок. Така деталізація робить процес навчання артикуляційної гімнастики та логопедичного масажу набагато цікавішим і ефективнішим для дитини. Це особливо важливо для дітей, яким важко усвідомити свої артикуляційні органи. Жираф стає для дитини другом, з яким можна спілкуватися, грати, ділитися своїми емоціями. Дитяча психологиня Світлана Ройз впевнена, що близькість завжди зцілює. Відчуття близькості допомагає формувати позитивну мотивацію [2, с. 2].

Одним із важливих переваг використання Жирафа Мотивайка є те, що він допомагає встановити емоційний контакт між логопедом і дитиною. Яскравий і виразний образ жирафа привертає увагу дитини, викликає позитивні емоції і сприяє створенню атмосфери довіри. Це, в свою чергу, сприяє більш ефективному засвоєнню матеріалу. Алгоритм роботи з іграшкою:

1) Ознайомча зустріч. Привітання. Зацікавлення.
Розповідь та ознайомлення учня з іграшкою:

Привіт, (імя дитини), подивись, Хто до нас завітав?

*Жирафик веселий, хоче з тобою грати,
Вчитись, радіти і танцювати.*

Мотивайко зветься, друга шукає Бо без тебе сумно йому буває.

2) Етап демонстрації можливостей іграшки. Покажіть дитині, як рухаються ротик і язичок у Жирафика. Це допоможе їй зрозуміти, що іграшка не просто м'яка, а може бути активним учасником гри.

*Жирафик невгамовний,
Витівок повний,
веселий, кмітливий і
зовсім не лінивий
Ротик відкриває, язик висуває, З
тобою він грає.*

3) Етап створення емоційного зв'язку, безпечного простору, регуляція емоцій. Потрібно чути дитину. коли в неї є запитання - не ігнорувати, не ухилятися від них, а навпаки - давати адекватну відповідь, яка не налякає її, а заспокоїть; дати можливість висловити емоції та спробувати зробити це разом з Жирафом Мотивайком (можна плакати, кричати, співати, стискати щось, ліпити, малювати, фізично рухатися, стрибати, ходити, дихати глибоко) [1]:

*Коли не хочеться вивчати,
Або коли не можеш чекати,
Коли не хочеш говорити,
Чи не вдається щось зробити,
Чи просто настрою немає, Як
допомогти- я знаю.
Порада щира і проста:
Тобі сумно? Обійми Жирафа.
Він тебе розвеселить І все
налагодиться вмить.*

4) Основний етап, використання Жирафика на логопедичних заняттях, наприклад під час артикуляційної гімнастики та розвитку мовленнєвого дихання:

Вправа "Жирафик їсть листочки" - висунення широкого язика.

Вправа "Жирафик пишається своїм довгим язиком" - висунення вузького язика.

Вправа "Жирафик усміхається" - піднімання куточків губ.

Вправа "Дуй" легкі предмети (пір'ячко, ватяні кульки або мильні бульбашки, які тримає Жирафик)

5) Заключний етап: підведення підсумків, позитивна оцінка, прощання:

*Гру вже час кінчати, Треба йти
відпочивати. Але ми скоро знову
зустрінемось, Обіймами
погріємось.
До наступного заняття, друже, Чекаємо
тебе дуже!*

Отже, використання ігрових технік, прикладом яких є Жираф Мотивайко може стати універсальним інструментом для формування позитивного емоційного фону та підвищення ефективності корекційної роботи. Подальші дослідження в цьому напрямку дозволять розробити більш детальні методики та адаптувати їх для дітей різного віку та з різними формами мовленнєвих труднощів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Елькін О., Марущенко О., Кондратенко О., Дрожжина Т. Ми зрозуміли, для чого вчили СЕЕН. Соціально-емоційне та етичне навчання під час війни. Накипіло. URL: <http://surl.li/hnnku>. (Дата звертання: 09.10.2024).

2. Ройз С. Ігрові картки \"Обійманці\" [Електронний ресурс]. ГО \"Смарт освіта\". 2022. Режим доступу до ресурсу: <https://smart-osvita.org/terapevtychna-hra-dlia-ditei-ta-stykeriyobiimantsi-vid-svitlany-roiz/> (Дата звертання: 09.10.2024).

3. СЕЕН-путівник. Соціально-емоційне та етичне навчання: освітня програма для навчання серця й розуму / Голов. ред. О. Елькін. 2-ге вид. К.: ТОВ \"Інжиніринг\". 2023. 148 с. URL: <http://bit.ly/companionseelukraine>.

4. Смагіна А. Хібукі-терапія: як собака-обіймака допомагає дітям України впоратися зі стресом від війни: вебсайт. URL: <https://rubryka.com/article/hibuki-therapy/> (Дата звертання: 09.10.2024).

5. Хібукі-терапія: використання в освітньому процесі та в інтеграції з СЕЕН: практичний poradnik / Д. ШаронМаксимов, Г. Єфімцева, Г. Сищук; за заг. ред. О. Елькіна, О. Марущенка. Х., 2023. 64 с.